20 Bijvoegsel – Korte klinkers en andere tekens

Algemeenheden

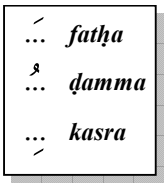
U heeft uit de Inleiding en de Regel van de Korte Klinkers (1/3) geleerd dat de drie korte klinkers *a*, *u* en *i* in alledaagse teksten (zoals in *Arabisch Schrift voor U*) meestal niet worden geschreven. Niet-alfabetische tekens voor deze klinkers bestaan wel, maar zij verschijnen zelden buiten religieuze of academische teksten. Wij moeten zonder deze tekens kunnen lezen en schrijven.

Korte klinkers en/of andere niet-alfabetische hulptekens toevoegen noemen wij *vocaliseren*. Men kan een woord, een zin of een tekst geheel (d.w.z. met alle niet-alfabetische tekens) ofwel gedeeltelijk (d.w.z. selectief) vocaliseren, bijv. met een kritische klinker of dubbele letter. De beneden getoonde voorbeelden zijn geheel of gedeeltelijk gevocaliseerd.

Belangrijk: als u een stuk tekst vocaliseert, denk eraan, dat u *gescheiden tekens* toevoegt (zie 1/3). Wij hebben al twee nuttige vaak in alledaagse teksten weggelaten gescheiden tekens geleerd, d.w.z. *šadda* ...ّ (2/4) en één van de drie *tanwīn*s ...ً (6/3).

Korte klinkers

1

De *fatḥa* en *ḍamma* benoemde tekens tonen de korte klinkers *a* resp. *u*. Zij worden boven de voorafgaande medeklinker gezet. Het *kasra* benoemde teken toont de korte klinker *i*. Dit ligt beneden de voorafgaande medeklinker. Lees:

خَبَر	*xabar*	وَ	*wa*	شَخص	*šaxṣ*
كُتُب	*kutub*	مُرسَل	*mursal*	جُمرُك	*djumruk*
بِنت	*bint*	خَطِر	*xaṭir*	مِصر	*miṣr*

fatḥa en *ḍamma* staan boven *'alif-hamza*, en boven *šadda*:

مَرَّة	*marra*	أَحمَد	*'aḥmad*	أَب	*'ab*
تَنَبُّؤ	*tanabbu'*	الأُردُنّ	*al-'urdunn*	أُسُس	*'usus*

In de combinatie *šadda-kasra* ligt *kasra* meestal niet onder de medeklinker maar onder de *šadda*; bij de combinatie *'alif-hamza* ligt *kasra* volgens de regel onderaan:

إِبِل	*'ibil*	إِلاَّ	*'illa*	مُفَتِّش	*mufattiš*

In het boven getoonde voorbeeld volgen *fatḥa/ḍamma/kasra* een medeklinker (*hamza*, alhoewel geen alfabetische letter, is medeklinker). U zult ook zien, dat *kasra* beneden *'alif-hamza* overbodig is, want إ (ook niet gevocaliseerd) wordt altijd toch met *'i* uitgesproken.

De letters و of ي kunnen wij als medeklinkers (*w* resp. *j*) lezen, als wij die met een volgende klinker, ofwel *šadda*, ofwel alle twee, vocaliseren:

أَيَّام	*'ajjām*	مايُو	*mājū*	أَوَّل	*'awwal*	وَزِير	*wazīr*

– maar in elk geval, daar *wou* of *jā* als begin-klinker in het schrift met *'alif* ingeleid zou moeten worden (1/6 en 2/3), moet elk in absolute beginpositie, gevocaliseerd of niet, medeklinker zijn:

يابانى	*jābānī*	يمين	*jamīn*	وطن	*waṭan*

Indien و of ي na een *ḍamma* of *kasra* staat, zonder zelf een klinkerteken te dragen, moeten ze als lange klinker (*ū* resp. *ī*) luiden:

كَبِير *kabīr* إسرائِيلِي *'isrā'īlī* مَمنُون *mamnūn*

fatḥa kunnen wij voor middel-*'alif* vocaliseren, maar dit is overbodig, want middel-*'alif* zonder *hamza* klinkt altijd als lang *-ā-*:

عَامّ *9āmm* كَلاَم *kalām* وُزَرَاء *wuzarā'*

fatḥa voor eind-*'alif*, of voor *'alif maqṣūra* of *tā marbūṭa*, toont (ook overbodig) kort *-a*:

كَبِيرَة *kabīra* عَلَى *9ala* لَمَّا *lamma*

'alif madda (1/2) klinkt in iedere positie altijd *'ā* (met glottisslag) en wordt nooit verder gevocaliseerd:

الآن *al-'ān* آلات *'ālāt*

Wij kunnen begin-*'alif* met *kasra* vocaliseren, om een zwakke *i-* aan het begin te tonen:

اِبني *ibnī* اِحتِجاج *iḥtidjādj*

kasra of *fatḥa* kan ook het verschil tussen actief- en passief-deelword tonen (8/1, groep [e]):

مُنتَخَب *muntáxab* مُنتَخِب *muntáxib*

Andere Tekens

2

◌ْ ... ***sukūn***

Het *sukūn* benoemde teken kunnen wij boven een medeklinker zetten, om te tonen dat de medeklinker geen volgende klinker heeft:

مَفْتُوح *maftūḥ* أَجْر *'adjr* اِسْتِخْدام *istixdām*

– en met *sukūn* kunnen wij *ou* van *ū*, en *ay* van *ī* onderscheiden. Noteer de verschillende vocalisering in de volgende woordparen:

lange klinker		tweeklank	
أُولَى	*'ūla*	أَوْ	*'ou*
بدُون	*bidūn*	مَوْت	*mout*
إيرانِي	*'īrānī*	أَيْنَ	*'ayna*
مراسِلِين	*murāsilīn*	مراسِلَيْن	*murāsilayn*

3

◌ً ◌ٍ ◌ٌ ... ا ... ***fatḥa tanwīn***
◌ٌ ... ***ḍamma tanwīn***
◌ٍ ... ***kasra tanwīn***

fatḥa tanwīn, uitgesproken *-an*, kent u al uit 6/3. De twee andere *tanwīn*s (uitspraak *-un* resp. *-in*) verschijnen niet vaak en staan daarom niet in de vroegere lessen. Woorden met *tanwīn* zijn altijd onbepaald. Voorbeelden:

لأَمرٍ ما *li-'amrin mā* waarom ook شخصٌ ما *šaxṣun mā* iemand

نوعًا ما *nou9an mā* ergens

In zulke gewone uitdrukkingen spreken wij het *tanwīn* volledig uit, ook bij ongevocaliseerde tekst. Het in 6/3 getoond stomme *'alif* staat alleen na *fatḥa tanwīn*, nooit na *ḍamma tanwīn/kasra tanwīn*. Voor *ḍamma tanwīn* zult u ook soms de vorm ‘... in plaats van de gebruikelijke vorm ٌ... ontmoeten.

4

آ	***'alif waṣla***
...	klein ***'alif***

Deze twee tekens komen nog minder dan de rest voor.

Het teken ...ٱ *waṣla* kan boven een zwak begin-*'alif* (= zonder glottisslag-*hamza*) liggen. Het toont dat deze klinker na een andere onmiddellijk voorgaande klinker stom wordt. Noteer:

بِٱليابان *bi-l-jābān** لِٱهتِمامك *li-htimāmak**

مكتبِي ٱلجديد *maktabi l-djadīd*, ***

Dit fenomeen treffen wij meestal met het *'alif* van het lidwoord ...ال aan.

* Regel van de zwakke begin-klinker (3/3)
** – en Regel van de lange eind-klinker (9/6)

} Met toepassing van deze Regels heeft u geen *waṣla*-teken nodig als hulp voor de juiste uitspraak van zulke uitdrukkingen.

Met het teken ... (‘klein *'alif'*), kunnen wij de lange midden-*ā-* in de enkele woorden aanduiden, waar uitzonderlijk *'alif* ontbreekt:

اللّٰه *allāh* (zie 3/4)

*